

SEYDİŞEHİR ETİ ALÜMİNYUM A.Ş.'DEKİ İŞGAL KALDIRILSIN

22 Aralık 2006 tarihinde TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Cemalettin KÜÇÜK, Yönetim Kurulu II. Başkanı Kaya ÖZEREN, Kamu İşletmelerini Geliştirme Merkezi Başkanı Mümtaz SOYSAL ve genel sekreteri Ayla YILMAZ bir basın açıklaması yaparak Danıştay 13. Dairesi tarafından Seydişehir Eti Alüminyum A.Ş.'nin özelleştirilmesinin yürütmesinin durdurulması kararını uygulamayan Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanı ve Diğer Yetkililer hakkında suç duyurusunda bulundular.

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA ANKARA

YAKINICILAR :1- KİGEM (Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi) Vakfı
Ambarlar Yolu N.10/23 K: 6 Sıhhiye/ANKARA
2- TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası
Hatay Sok. N.10/9 Kızılay/ANKARA

ŞÜPHELİLER : Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanı ve Diğer Yetkililer,
Bakanlıklar/Ankara

SUÇ : İdari Yargı Kararını Uygulamamak Suretiyle
Görevi Kötüye Kullanmak

SUÇ TARİHİ : (...../...../.....)¹

SEVK MADDESİ : 5237 s. Y. 257. Maddesi

AÇIKLAMALAR :

1. Seydişehir- Eti Alüminyum A.Ş.'nin 17.06.2006 tarih, 2005/84 sayı üzerinden gerçekleştirilen özelleştirme işlemine yönelik olarak Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi Vakfı (KİGEM) ve TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası olarak Danıştay 13. Dairesi Sayın Başkanlığı huzurunda 2005/7977 E. sayılı dava dosyası üzerinden açılan “Y.D. ve İşlemin İptali” davasında, Sayın Başkanlık tarafından 29.05.2006 tarihinde “Yürütmenin Durdurulması”na karar verilmiştir (**EK:3**).

¹ Danıştay 13. Dairesi Sayın Başkanlığına ait 2005/7977 E., 29.05.2006 T. sayılı “yürütmenin durdurulması” kararı şüpheliler[davalı idareye]e/...../..... tarihinde tebliğ edilmiş (**EK:2**), İYUK md.28 hükmü gereği 30 günlük uygulama süresi, tebliğ tarihine eklenmek suretiyle suç tarihine ulaşılmıştır.

2. Danıştay 13. Dairesi Sayın Başkanlığı tarafından 2005/7977 E., 29.05.2006 T. sayılı yürütmenin durdurulması kararına yönelik olarak Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na 2006/1045 E. sayılı dosya üzerinden itiraz edilmiş ise de, bu itiraz da 28.09.2006 tarihinde reddedilmiştir (EK:4).

3. Şüpheliler, Danıştay 13. Dairesi Sayın Başkanlığına ait 2005/7977 E., 29.05.2006 T. sayılı yürütmenin durdurulması kararını uygulamamışlar, kamunun, yakınıcıların ve 3. kişilerin zararlarının artmasına neden oldukları gibi, Anayasa'nın 138. maddesi, İYUK'nun 28. maddesi ve 5237 sayılı TCK'nun 257. maddesine aykırı davranmak suretiyle atılı suçu işlemişlerdir. Şöyle ki,

4.1. Anayasa Md.138/son: “...Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” denilmiş,

4.2. İYUK Md.28/1: “...Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararların icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. (...)” denilmiş,

4.3. TCK Md. 257: “(1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan kamu görevlisi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (...)” denilmiştir.

5. Yürütmenin Durdurulması Kararlarının Nelik[Mahiyet]i: Suça konu eylemin “yürütmenin durdurulması” kararının uygulanmaması olduğu hususu da dikkate alınarak yürütmenin durdurulması kararlarının nelik[mahiyet]i üzerinde durulması gerekmiştir:

5.1. “...Anayasa kuralları, buyurucu ve bağlayıcı Hukuk kurallarıdır. Mahkeme kararlarının geciktirilmeden yerine getirilmesi zorunludur. İnsan hak ve özgürlüklerini; sosyal adaleti, toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve güvence altına almayı amaçlamış demokratik bir Hukuk Devletinde, açıklanan Anayasa ve kanun kurallarına rağmen bir Mahkeme kararının yerine getirilmemesi düşünülemez. Aksi halde bu kanun kuralları kağıt üzerinde kalmaya zorunlu, değersiz sözcükler olmaktan öteye gidemez. (...) Bir bakan ya da Danıştay kararlarını uygulama durumunda bulunan diğer Kamu görevlilerinin yukarıda açıklanan Kanuni kuralları bilmedikleri ileri sürülemez. Öyle ise; açık, kesin ve emredici Kanun kurallarına bilerek aykırı davranış da kişisel kusur kabul edilmek gerekir. (...) Görülüyor ki, Yargıtay ve Danıştay kararlarında, suçun oluşması için Danıştay kararını yerine getirmeyen Kamu görevlisinin ayrıca garaz, kin, husumet ve benzeri duyguların etkisiyle hareket etmesi aranmamaktadır. Sadece kararın uygulanmaması suç teşkil ettiğine göre (...)” (YİBGK, 1978/7 E., 1979/2 K., 22.10.1979 T.) denilmiş, en genel hukuk kuralları bağlamıyla, yürütmenin durdurulması kararı da uygulanması zorunlu

yargı kararlarından olduğu, yargı kararlarının yerine getirilmemesinin de suç olduğu kabul edilmiştir.

5.2. “...Danıştay’ın yerleşik içtihatlarına ve doktrindeki kabule göre, yürütmenin durdurulması kararlarının, bir uyuşmazlığın esastan sonuçlanmasına kadar dava konusu idari işlemi askıya alan ve hukuki etkisi esas hükümle birlikte sona eren kararlar olduğu (...)” (Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu, 11.12.1998, E:1997/652, K:1998/642)².

5.3. “...Yürütmenin durdurulmasına dair olan kararlar, idari işlemi değil, onun icrailiğini (yürütülebilirliğini) askıya alıcı etki yaparlar. (...)”³.

6. Danıştay 13. Dairesi Sayın Başkanlığına ait 2005/7977 E. sayılı dava dosyası üzerinden verilen 29.05.2006 T. sayılı yürütmenin durdurulması kararına yönelik olarak şüpheliler tarafından, idari yargı kararının gereğine uygun herhangi bir işlem tesis edilmemiştir. Oysa idari yargı kararlarını uygulamakla yükümlü olanların, idari yargı kararlarını geciktirmeksizin uygulamak zorunda oldukları, idari yargı kararları üzerinde hiçbir tasarruf hakları olmadığı doktrin ve uygulama tarafından, yasal düzenlemeye koşut bir biçimde kabul edilmiştir:

6.1. “...Mevzuatımızda, yargı kararlarının uygulanması konusunda idareye takdir yetkisi tanınmadığı (...) açıktır. (...)” (D. 5. Da. , T: 29.12.199, E: 1999/510, K: 1999/4566)⁴.

6.2. “...Ancak; genel müdür olan sanığın ‘yürütmenin durdurulması ve katılanın görevine iadesi’ konusunda Danıştay kararını tebliğat tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yerine getirmemekten ibaret eyleminin, İdari Yargılama Yasasının 28/1. maddesine açıkça aykırı bulunduğu, bu nedenle T. Ceza Yasasının 228. maddesindeki suçun oluştuğu gözetilmeden; ‘...üst mercilerden onay için beklendiği, alınan onayın tebliğinden itibaren makul süre içinde katılanın işe alındığı...’ gerekçesiyle beraat kararı verilmesi, yasaya aykırı (...)” (4. C.D., 23.10.2000. 5861/6973)⁵.

7. Yürütmenin Durdurulması Kararının Uygulanmaması Nedeniyle Kamu Zararı Her Geçen Gün Artmaktadır: İşbu suç duyurusu tarihi itibariyle, özelleştirme işleminin yürütülmesinin durdurulmasına karar verilen işletmeye ait lojmanlar, alıcı tarafından 3. kişilere satılmaya devam etmekte, kamunun ve kişilerin zararı artarak büyümektedir. [Lojman satışlarına ilişkin akit tablolarında “...Danıştay

² Aktaran: **Evren Altay**, İdari Yargı Kararlarının Uygulanmamasından Doğan Uyuşmazlıklar, s.73-74, Turhan Kitabevi,2004/Ankara

³ “...Danıştay’ın otuz seneyi aşan istikrar kazanmış içtihatlarına göre, yürütmenin durdurulması kararlarının dava konusu işlemin uygulanmasını durduran, başka deyişle onun icrailik niteliğini askıya alan ve söz konusu işlemin tesisinden önceki hukuki durumun geri gelmesini sağlayan geçici nitelikte kararlar olduğu; (...)” (Dan.5.D., 11.3.1997, E:1996/2957, K:1997/546), Aktaran: **Turgut Candan**, Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu, s.635, dipnot:794, Maliye Ve Hukuk Yayınları, Ekim 2005/Ankara.

⁴ Aktaran: **E.Altay**, y.a.g.y., s.67.

⁵ Aktaran: **İsmail Malkoç**, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, C.2, s.1838, Yetkin Yay., 2002/Ankara.

13. Dairesinin Yürütmeyi Durdurma Kararı olduğunu ve Danıştay'da açılan iptal davaları sonucunda doğabilecek olan hukuki ve mali sonuçları kabul ettiklerini (...)” yollu “şerh”lerin yer aldığı ekli akit tablosundan anlaşılabilir (EK:5).]

8. Aynı Yönde Daha Önce Yapılan Suç Duyuruları, “Fıili İmkansızlık”, Değerlendirme: Özelleştirme işlemlerine yönelik verilen yürütmenin durdurulması [veya işlemin iptali] kararlarının uygulanmaması nedeniyle ilgilileri hakkında yapılan suç duyurularına yönelik olarak verilen takipsizlik kararlarında “yargı kararlarını uygulamada fıili imkansızlık” hususu gerekçe olarak gösterilebilmiş ise de, böylesi bir gerekçe ile verilen takipsizlik kararlarının yasal dayanaktan yoksun olduğu açıkça belirtilebilmiştir:

8.1. “...Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 1998 tarihli iki takipsizlik kararı üzerinde durmak istiyoruz [Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Hazırlık No: 97/90210, T. 17.2.1998; Hazırlık No: 97/93355, T. 23.2.1998]. Her iki kararda, idarenin yaptığı bazı özelleştirme işlemleri hakkında, idari yargı yerince iptal ve yürütmenin durdurulması kararı verilmesi üzerine, özelleştirme idaresinin, fıili imkansızlık gerekçesiyle kararları uygulamaması nedeniyle görevin kötüye kullanılması suçu işlendiği gerekçesiyle suç duyurusunda bulunulması söz konusudur. Savcılığın takipsizlik kararlarındaki gerekçeler şunlardır: İdari yargı kararları, özelleştirme işlemleri tamamlanıp, nihai devir sözleşmeleri yapıldıktan sonra bu yargı kararları verilmiştir. Kısaca işlemler bütün sonuçlarıyla uygulandıktan sonra bu yargı kararları verilmiştir. Dolayısıyla geriye dönülmesinde fıili bir imkansızlık vardır. Kararların uygulanmasında fıili imkansızlık bulunduğundan, suç oluşmamıştır.

Savcılığın bu görüşü isabetsizdir. Kararların uygulanmasında fıili imkansızlık bulunmamaktadır. Fıili imkansızlık, kararın geçmişe etkili şekilde uygulanmasında maddi bir engelin bulunmasıdır. Oysa, bu kararların uygulanmasında maddi bir engel bulunmamaktadır. İşlemlerin bütün sonuçlarıyla tamamlanmış olması ve kuruluşları devralan kişilerin yatırım ve istihdam işlerine girişmiş olması, maddi bir engel teşkil etmez. İdare, satış sözleşmesinden önceki durumu geri getirme imkanına her zaman sahiptir. Öte yandan, yargı kararlarının uygulanmasında idare açısından mali zararların meydana gelecek olması, hukuk devletinin en önemli unsuru olan, yargı kararlarının uygulanması gereği karşısında bir değer taşımaz. Dolayısıyla, bu olaylarda, yargı kararlarının uygulanmasında fıili imkansızlık bulunmadığından, yargı kararının uygulanmaması nedeniyle ilgililerin davranışları suç oluşturmaktadır, Savcılığın görüşü yerinde değildir. (...)”⁶ (EK:6).

8.2. Yukarıda aktarılan tümcelerden olarak; idare, idari yargı yerince verilen yürütmenin durdurulması kararını uygulamaktan, “idari tasarrufu ve onun sonucu olan işlemleri durdur[mak] ve bu tasarruf ve işlemlerin tesisinden ve icrasından önceki hukuki durumun yürürlüğünü sağla”mak zorundadır. Diğer bir deyişle, vaki yürütmenin durdurulması kararı üzerine şüpheliler, özelleştirme işlemine konu tesisin

⁶ Ramazan Çağlayan, Yrd. Doç. Dr., İdari Yargı Kararlarının Sonuçları Ve Uygulanması, s.308, Asil Yay., 2004/Ankara

kamuya devri hususunda gerekli tüm işlemleri yapmak, işletmeyi kamu adına devralmak zorundadırlar. Nitekim bu yönde

8.3. “...Bir iptal davasında verilmiş bulunan yürütmenin durdurulması kararı (...); henüz ortada bir iptal kararı bulunmadığı halde, iptali istenilen idari tasarrufu ve onun sonucu olan işlemleri durdurur ve bu tasarruf ve işlemlerin tesisinden ve icrasından önceki hukuki durumun yürürlüğünü sağlar. Doktrinde genel olarak kabul edilmiş olan bu kural, yargısal içtihatlarla, uygulamada belirli bir biçimde yer almıştır. Aksi düşünüş tarzı, idari yargı kararlarının uygulanmaması gibi hukukun kabul edemeyeceği bir sonuç doğurur. Nitekim, 9.7.1966 gün ve E: 1965/21, K:1966/7 sayılı Danıştay İçtihadı Birleştirme Kararı ve Dava Daireleri Kurulunun 14.1.1966 gün ve E:1965/470 sayılı kararı ile bu kuram kabul edilerek idari yargı kararlarının uygulanması sağlanmıştır. (...)” (D.3.Da., 9.3.1978, E:1978/151, K:1978/199, DD.32-33, s.207-211; Bu karar DGK’nun 13.4.1978 günlü, E:1978/20, K:1978/26 sayılı kararıyla onanmıştır.)⁷ denilebilmiştir.

9. Açıklanan nedenlerden dolayı, Danıştay 13. Dairesi Sayın Başkanlığına ait 2005/7977 E. sayılı dava dosyası üzerinden verilen 29.05.2006 T. sayılı yürütmenin durdurulması kararının uygulanmaması nedeniyle şüpheliler hakkında suç duyurusunda bulunulması zorunlu hale gelmiştir.

KANITLAR : Danıştay 13. Dairesi Sayın Başkanlığına Ait 2005/7977 E. Sayılı Dava Dosyası, Seydişehir- Eti Alüminyum A.Ş. Tesislerinin Özelleştirilmesine İlişkin Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Huzurunda Bulunan İşlem Dosyaları, Seydişehir Tapu Sicil Müdürlüğüne Ait Tapu [Özelleştirmeye Konu İşletmenin Lojman] Kayıtları, Yasal Her Türlü Kanıt...

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklanan, kendiliğinden dikkate alınacak ve soruşturma aşamalarında ortaya çıkacak nedenlerden dolayı,

Danıştay 13. Dairesi Sayın Başkanlığına ait 2005/7977 E. sayılı dava dosyası üzerinden verilen 29.05.2006 T. sayılı yürütmenin durdurulması kararını uygulanmayan şüpheliler hakkında,

Gerekli soruşturmanın yapılarak kamu davası açılmasına

Karar verilmesini saygılarımızla dileriz.

EKLERİ:

İçerikte Anılan Belge Suretleri.

⁷ Aktaran: **Evren Altay**, y.a.g.y., s.108.